

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Λεν υπάρχει γυναίκα σε αυτόν τον κόσμο που να μην ξέρει τι θα πει φόβος. Ούτε καν αυτή που μας κυβερνάει, γιατί ούτε αυτή γεννήθηκε κυρίαρχη. Γεννήθηκε κορίτσι κι έτσι είμαι σίγουρη πως ακόμη και η ίδια γνωρίζει τον φόβο και το αίσθημα ανημποριάς που νιώθεις όταν υπόκεισαι στην ανδρική κυριαρχία. Κάθε γυναίκα έχει νιώσει τον φόβο που πηγάζει από τη δική της αδυναμία μπροστά στην ανώτερη δύναμη των ανδρών που δεν βασίζεται απλώς σε κάτι σωματικό.

Πολλοί άνδρες άσκησαν εξουσία πάνω μου. Άνδρες σίγουρα όχι σπουδαίοι. Άνδρες που συχνά δεν ήταν καν ισχυροί. Γιατί σε αυτόν τον κόσμο δεν χρειάζεται να είσαι τίποτα από τα δύο για να επιβληθείς στους αδύναμους και αβοήθητους. Ή τουλάχιστον σε όσους έχουν πιστέψει πως είναι αδύναμοι και αβοήθητοι.

Στη ζωή μου έμαθα καλά τον δόλο και την παραπλάνηση, αλλά αναμφίβολα το πλέον ανανδρο τέχνασμα εί-

ναι να πείσεις κάποιον ότι είναι ανίσχυρος όταν γνωρίζεις πως ισχύει ακριβώς το αντίθετο.

Προκειμένου λοιπόν να επιβιώσει, είναι σημαντικό για μια γυναίκα να μάθει να καθησυχάζει τον φόβο της· να αναγνωρίσει και να τιθασεύσει τη δύναμή της. Όμως είναι κάτι που πρέπει να γίνει με διακριτικότητα. Χωρίς να φοβίσει τους άλλους. Χωρίς εμφανείς απειλές. Είναι μοίρα των αξιόλογων γυναικών να μη μάθει ποτέ ο κόσμος το όνομά μας: να μην εισπράξουμε τους πραγματικούς επαίνους για τα επιτεύγματά μας, παρότι ξεπερνούν εκείνα των ανδρών.

Έτσι πρέπει να ασκούμε τη δύναμή μας στην αφάνεια. Ως γυναίκες δεν πρέπει να βγαίνουμε έξω μετά το σούρουπο, αλλά δεν αναφέρομαι στον χρόνο όταν λέω ότι πρέπει να ενεργούμε στο μισοσκόταδο. Μιλώ για τα σημεία που βρίσκονται μεταξύ φωτός και σκότους, τα τυφλά σημεία στο οπτικό πεδίο των ανδρών.

Θέλετε να μάθετε πώς έκανα ό,τι έκανα, πώς αφάιρεσα τόσες ζωές χωρίς να κινήσω την παραμικρή υποψία. Η απάντηση βρίσκεται μέσα σας. Είναι εύκολο να κρυφτείς σε κοινή θεά όταν οι γύρω σου θεωρούν την παρουσία σου ανάξια προσοχής.

ΕΝΑ

Ένιωσε ζεστό αίμα στο πρόσωπό του. Έβλεπε αίμα παντού· στο ατσάλι, στο ρούχο, στους τοίχους, στο έδαφος. Αλλά το σημαντικό ήταν ότι η καρδιά του χτυπούσε ακόμη στο στήθος του.

Ο Γουίλ Ρέιβεν πήρε μερικές ανάσες και προσπάθησε να συνέλθει. Άκουσε στο πλακόστρωτο τα ποδοβολητά των ανδρών που του επιτέθηκαν και εξαφανίστηκαν στο σκοτεινό δαιδαλώδες δρομάκι, ο ήχος τους πνιγμένος από τον πυροβολισμό που βούιζε ακόμη στα αυτιά του. Ο αέρας ήταν γεμάτος γλυκές μυρωδιές, από έναν φούρνο που ετοίμαζε τα εδέσματά του για το πρωί. Η τόση ζεστασιά εκείνης της νύχτας τον είχε κάνει να ρίξει τις άμυνές του. Δεν θα περπατούσε ποτέ τόσο ανέμελα στο σκοτάδι αν ήταν στο Εδιμβούργο, εκεί όπου και τις πιο μεθυσμένες βραδιές του βρισκόταν σε επιφυλακή και έδινε μεγάλη προσοχή στους κινδύνους που παραμόνευαν σε κάθε γωνία. Εδώ, στην Πρωσία, η διαφορετική αίσθηση που του προκαλούσε το μέρος τον είχε κάνει να χάσει την εγρήγορσή του.

Τους επιτέθηκαν καθώς περπατούσαν στην Κούνιν-στρασε, μια πλατιά λεωφόρο που οδηγούσε από την αχανή Αλεξάντερπλάτς στα Βασιλικά Ανάκτορα, στην άλλη όχθη του ποταμού Σπρέε. Το βασιλικό κάστρο στο κέντρο της πόλης τού θύμιζε το μέρος από όπου είχε έρθει, αλλά και πόσο μακριά βρισκόταν τώρα. Με τον επιβλητικό πρασινωπό τρούλο και την αυστηρή γεωμετρία του θα δυσκολευόταν να φανταστεί κάτι που να έρχεται σε εντονότερη αντίθεση με το μεγάλο άχαρο κάστρο πάνω στο παλιό ηφαίστειο στο τέρμα της Χάι Στριτ, πίσω στην πατρίδα. Αλλά, ακόμη και εδώ, τις πλατύτερες λεωφόρους έτεμναν σκοτεινά στενά δρομάκια και φαίνεται ότι και σε αυτά παραμόνευε ό,τι ακριβώς και στον υπόλοιπο κόσμο.

Τους επιτέθηκαν τρεις μασκοφόροι, βγαίνοντας από τις σκιές που είχαν στήσει καρτέρι. Ο ένας απαίτησε χρήματα. Τα γερμανικά του είχαν μια περίεργη προφορά, αλλά η εντολή ήταν ξεκάθαρη. Ωστόσο, ένας από τους συνεργούς του προφανώς θεώρησε ευκολότερο να κλέψει από τις τσέπες των νεκρών. Τράβηξε πιστόλι και αποκεί και πέρα όλα ήταν θολά στη μνήμη του.

Η μοίρα του αποφασίστηκε από μία τομή του μαχαιριού. Ελάχιστοι χειρουργοί μπορούσαν να καυχηθούν κάτι τέτοιο. Η σκέψη αυτή του ήρθε στον νου σε μια παροδική στιγμή ανακούφισης, προτού τον κυριεύσει ένας νέος τρόμος: ότι θα πλήρωνε ακόμη μεγαλύτερο τίμημα που είχε ξεγελάσει το πεπρωμένο του.

Το προαίσθημα ότι θα πέθαινε στα βίαια χέρια κάποιου σε ένα σκοτεινό, τρισάθλιο δρομάκι σαν κι αυτό

στοίχειωνε τον Ρέιβεν. Ήταν μια έμμονη ιδέα που γεννήθηκε πριν από δύο χρόνια, το 1847, μια κρύα υγρή νύχτα στο Εδιμβούργο, όταν πίστεψε ότι είχε έρθει το τέλος του. Είχε γλιτώσει, αλλά έκτοτε η εμμονή αυτή τον στοίχειωνε· δεν ήταν τόσο ο φόβος ότι θα πέθαινε, αλλά ότι δεν είχε κάνει τίποτα σημαντικό με τη ζωή του. Ανησυχούσε ότι ήταν ένας δρόμος που του ταίριαζε: ότι οι φιλοδοξίες του να φτάσει ψηλά ήταν απλώς ψευδαισθήσεις και ότι βαθιά μέσα του ήταν από τους ανθρώπους που θα κατέληγε νεκρός σε κάποιο δρομάκι.

Γύρισε και κοίταξε το άνοιγμα του δρόμου. Είδε τον Χένρι σωριασμένο κάτω, με την πλάτη στον τοίχο, να μισοφαίνεται στο αχνό φως κάποιου φανοστάτη. Ο πυροβολισμός έμοιαζε να αντηχεί ακόμη στους γύρω τοίχους, αλλά στην πραγματικότητα βούιζε μες στο κεφάλι του. Οι στιγμές που προηγήθηκαν ήταν συγκεχυμένες στο μυαλό του. Θυμήθηκε τον οικείο ήχο της γροθιάς που βρίσκει κόκαλο, τον Χένρι να πέφτει πίσω από τη γροθιά που δέχτηκε και να χτυπάει το κεφάλι του στον τοίχο. Ένα πιστόλι να σηκώνεται· τον εαυτό του να ορμάει για να εκτρέψει το χέρι που το κρατούσε. Τον πυροβολισμό. Ύστερα το έβαλαν στα πόδια και τους κυνήγησε.

Ο Ρέιβεν έτρεξε στον χτυπημένο φίλο του και χαμήλωσε μπροστά του. Του ανασήκωσε το σαγόνι για να ελέγξει το πρόσωπό του· το αίμα έτρεχε σε μικρά ποταμάκια. Ευτυχώς, τα μάτια του ήταν ανοιχτά, αν και δεν διέθεταν τη συνηθισμένη σπιρτάδα τους.

«Πού είναι;» ρώτησε ο Χένρι.

«Το έβαλαν στα πόδια. Τραυματίστηκες; Το πρόσωπό σου είναι γεμάτο αίματα».

«Το ίδιο θα μπορούσα να πω και για σένα. Είναι ένα απλό επιφανειακό τραύμα στο κεφάλι. Η αιμορραγία είναι πάντοτε δυσανάλογα πολλή σε σχέση με τη σοβαρότητα του τραύματος. Όμως, καθώς έπεφτα, νομίζω ότι χτύπησα κάπου το πόδι μου. Αυτό με πονάει περισσότερο. Οι κοπέλες είναι καλά;»

Ο Ρέιβεν κοίταξε στο τέρμα του δρόμου και είδε τη Λίσελοτ και την Γκαμπριέλα να στέκονται δίπλα σε ένα σιντριβάνι στη Σλόσπλατς. Τους είχε φωνάξει να τρέξουν όταν τους επιτέθηκαν, αλλά δεν είχαν απομακρυνθεί πολύ. Πάντοτε αυτά τα περιστατικά τελειώνουν πολύ γρηγορότερα από ό,τι αντιλαμβανόμαστε. Μάχες που μοιάζει να διήρκεσαν μία ώρα για τον απλό παρατηρητή περνούν εν ριπή οφθαλμού. Οι κοπέλες είχαν σταματήσει και κοίταζαν πίσω, τον Χένρι που είχε σωριαστεί κάτω.

Ο Ρέιβεν προσπάθησε να τον σηκώσει, αλλά εκείνος ούρλιαξε.

«Θεούλη μου!»

Όταν χαμήλωσαν και οι δύο το βλέμμα, είδαν κάτι σκούρο και γυαλιστερό στον μηρό του Χένρι. Ενστικτωδώς ο Ρέιβεν το άγγιξε και τότε ο Χένρι ούρλιαξε δύο φορές πιο δυνατά.

«Νομίζω ότι σε πυροβόλησαν».

Η έκφραση του Χένρι μαρτυρούσε πόνο ανάμεικτο με σύγχυση.

«Πώς μπόρεσε και με πυροβόλησε στο μπροστινό μέ-

ρος του μηρού; Αφού όταν τράβηξε τη σκανδάλη τού είχα γυρισμένη την πλάτη, γιατί ήμουν έτοιμος να πέσω με τη μούρη στον τοίχο».

«Ατυχής εξοστρακισμός», απάντησε ο Ρέιβεν, που ήξερε ότι τα πράγματα θα μπορούσαν να ήταν πολύ χειρότερα. Ήταν βέβαιος ότι ο άνανδρος με το πιστόλι στόχευε την Γκαμπριέλα όταν του άρπαξε το χέρι.

Τώρα η Λίσελοτ και η Γκαμπριέλα γύριζαν τρέχοντας για να βοηθήσουν, τα πρόσωπά τους όλο ανησυχία.

«Ακούσαμε τον πυροβολισμό», είπε η Γκαμπριέλα. «Ποιος χτυπήθηκε;»

Ο Ρέιβεν την κοίταξε απορημένος, θεωρώντας ότι η απάντηση ήταν προφανής: όποιος αιμορραγούσε. Ύστερα έφερε το χέρι του στο πρόσωπο. Ήταν γεμάτο αίματα, το ίδιο και το δεξί μανίκι του ψηλά στο μπράτσο.

«Του Χένρι είναι το αίμα», της είπε. Δεν έλεγε όλη την αλήθεια, αλλά ούτε και ψέματα. «Τον βρήκε στο πόδι».

«Πρέπει να τον πάμε σε χειρουργό», είπε επιτακτικά η Λίσελοτ.

«Εγώ είμαι χειρουργός», της υπενθύμισε ο Χένρι. «Πηγαίνετε με πίσω στα ανάκτορα του Γόλφμπουργκ και θα αξιολογήσω τη σοβαρότητα του τραύματος».

Ο Ρέιβεν έσκισε το ματωμένο μανίκι από το πουκάμισό του και το έδεσε σφιχτά γύρω από τον μηρό του Χένρι για να σταματήσει την αιμορραγία. Υποβασταζόμενος από δύο άτομα, κατάφερε να περπατήσει στο ένα πόδι. Δεν ήταν μακριά από το διαμέρισμα που μοιράζονταν στη Γέιγκερστρασε.

Εκεί επέστρεφαν όταν τους επιτέθηκαν. Ίσως τους πέρασαν για πλούσιους, ξένους ταξιδιώτες. Στην περίπτωση αυτή, ο Ρέιβεν θα το εκλάμβανε ως κομπλιμέντο που τους φάνηκε αρκετά αξιοσέβαστος, αλλά παρότι ήταν όντως ξένοι ταξιδιώτες, επ' ουδενί δεν ήταν πλούσιοι, ούτε αυτός ούτε ο Χένρι. Σπούδαζαν στο Σαριτέ Οσπιτάλ εδώ και δύο μήνες, έπειτα από ένα φεγγάρι που πέρασαν στη Λειψία. Προηγουμένως ήταν στο Λονδίνο, το Παρίσι και τη Βιέννη.

Ο Ρέιβεν ξεκλείδωσε την πόρτα του διαμερίσματος και άρχισε να ανάβει τις λάμπες πετρελαίου, ενώ η Λίσελντ και η Γκαμπριέλα κουβάλησαν μέσα τον Χένρι.

«Να τον πάμε στο κρεβάτι», είπε με επιτακτικό τόνο η Λίσελντ.

«Λόγια που ως συνήθως ξεστομίζεις με ιδιαίτερη ανυπομονησία», σχολίασε ο Ρέιβεν όλο υπονοούμενο.

Η Λίσελντ πλατάγισε αποδοκιμαστικά τη γλώσσα. Είχε περάσει αρκετό καιρό μαζί τους και έτσι δεν περίμενε τίποτα καλύτερο.

Στην πραγματικότητα, δεν ήταν ότι είχε έρθει στην επιφάνεια η σκαμπρόζικη φύση του, απλώς ύστερα από όσα συνέβησαν ο Ρέιβεν ήθελε να κρατήσει ψηλά το ηθικό του φίλου του.

«Όχι», είπε ο Χένρι. «Έχει καλύτερο φως εδώ. Και πρέπει να είμαι καθιστός».

Τον έβαλαν στο σαλονάκι σε έναν καναπέ δίπλα στο τζάκι.

«Φέρτε όλες τις λάμπες».

Ο Χένρι έβγαλε ένα αγωνιώδες βογκητό, όταν ο Ρέιβεν του τράβηξε το παντελόνι. Ο πόνος είχε αρχίσει να γίνεται ανυπόφορος. Αρχικά το σοκ και η επικινδυνότητα της κατάστασης τον είχαν μειώσει πολύ, αλλά τώρα ήταν αβάσταχτος.

Ο Χένρι ψηλάφησε προσεκτικά το τραύμα με τα ακροδάχτυλά του. Κοίταξε τον Ρέιβεν που κρατούσε μια λάμπα πετρελαίου πάνω από τον μηρό του.

«Το τραύμα δεν είναι διαμπερές. Το βόλι έχει μείνει μέσα, αλλά τουλάχιστον όχι βαθιά».

Σε κάθε του λέξη μόρφαιζε. Ίδρωνε. Ο Ρέιβεν ήξερε τι θα επακολουθούσε· το κατάλαβε με το που αντίκρισαν την πληγή.

«Φοβάμαι πως θα πρέπει να ζητήσω τη βοήθειά σου, παλιόφιλε».

«Ναι, αλλά τι διατείνεται ο αξιότιμος καθηγητής σου, ο Σάιμ; Οι μαιευτήρες δεν πρέπει να διενεργούν χειρουργικές επεμβάσεις».

«Και τι απαντάει ο δικός σου αξιότιμος καθηγητής, ο Σίμσον; Είμαστε ή δεν είμαστε όλοι μέλη του Βασιλικού Κολεγίου Χειρουργών;»

«Πολύ καλά. Από ό,τι φαίνεται δεν έχω και πολλές επιλογές».

Ο Χένρι έγειρε στον καναπέ και ακούμπησε πίσω το κεφάλι του μουγκρίζοντας ξανά.

«Τι είναι; Ακόμη δεν ξεκίνησα».

«Μόλις θυμήθηκα ότι άφησα τα χειρουργικά εργαλεία στο νοσοκομείο. Εσύ τα έχεις τα δικά σου μαζί;»

Κρύβοντας τα πραγματικά του συναισθήματα, ο Ρέιβεν χαμογέλασε και χτύπησε ελαφρά την τσέπη του παλτού του όπου κουβαλούσε το μαχαίρι ακρωτηριασμών.

«Και το σημαντικότερο, έχεις χλωροφόρμιο;»

«Όχι. Θα πρέπει να κάνεις υπομονή».

Ήταν τα λόγια που του είχε πει ο Χένρι όταν είχε χρειαστεί να του κάνει ράμματα στο μάγουλο. Τα είπε φέρνοντας το χέρι στην ουλή του για να του το θυμίσει. Ο Χένρι φάνηκε να απελπίζεται.

«Αστειεύομαι», είπε ο Ρέιβεν. «Γκαμπριέλα, φέρνεις την τσάντα μου από το υπνοδωμάτιο;»

«Ευχαριστώ», είπε ο Χένρι. «Δεν το χρειάζομαι τόσο για τον πόνο όσο για να γλιτώσω από το ακόμη μεγαλύτερο μαρτύριο να σε δω να μου πετσοκόβεις αδέξια το πόδι».

«Καλά, δεν χρειάζεται να είσαι τόσο ευαίσθητος. Έχεις κι άλλο πόδι».

Ο Ρέιβεν έβγαλε το μαχαίρι ακρωτηριασμών από την τσέπη του. Τα μάτια του Χένρι καρφώθηκαν αμέσως στη λάμα που ήταν γεμάτη αίματα. Ο Ρέιβεν ήλπιζε ότι στο ντελίριό του ο φίλος του δεν θα αναρωτιόταν γιατί.

«Ελπίζω να σκοπεύεις να το πλύνεις πρώτα. Θυμήσου τον Ζέμελβαϊς».

Ο Χένρι αναφερόταν σε έναν γιατρό με τον οποίο είχε συζητήσει στη Βιέννη. Ο Ζέμελβαϊς είχε δημοσιεύσει μια εργασία που ερευνούσε την αυξημένη θνησιμότητα εγκύων και λεχώνων που νοσηλεύονταν σε μια κλινική με προσωπικό ασκούμενους φοιτητές ιατρικής, σε σύγκριση

με μία δεύτερη κλινική όπου το προσωπικό αποτελούνταν από μαίες. Υποστήριζε ότι η θνησιμότητα ήταν μεγαλύτερη γιατί οι φοιτητές έρχονταν απευθείας από την αίθουσα ανατομίας χωρίς να πλύνουν τα χέρια τους, διατυπώνοντας την υπόθεση ότι κάποιο παθογόνο μεταφερόταν από τους φοιτητές στους ασθενείς. Αφού ανάγκασε τους φοιτητές να πλένουν τα χέρια τους με χλωριωμένο νερό, η θνησιμότητα μειώθηκε. Παρ' όλα αυτά, ο Ζέμελβαϊς δυσκολευόταν να πείσει τους συναδέλφους του για την ορθότητα της έρευνας και εξέφραζε την απόγνωση του σε όποιον ήταν διατεθειμένος να τον ακούσει. Ο Χένρι είχε αποδειχθεί συμπονετικός ακροατής.

Στην περίπτωση του Ρέιβεν, η συγκεκριμένη υπόδειξη περίττευε. Εδώ και χρόνια ο Σίμσον δίδασκε στους φοιτητές του ότι ο επιλόχειος πυρετός ήταν μια ασθένεια που μεταδιδόταν από τη μία λεχώνα στην άλλη μέσω του μαιευτήρα ή της μαίας.

Ο Ρέιβεν ζήτησε από τη Λίσελοτ να γεμίσει λίγες κανάτες νερό και να σκίσει μερικά σεντόνια για επιδέσμους. Εντωμεταξύ, ο Ρέιβεν ετοίμασε το χλωροφόρμιο, ζητώντας από την Γκαμπριέλα να παρατηρήσει προσεκτικά τις κινήσεις του σε περίπτωση που χρειαζόταν να χορηγήσει επιπλέον δόση όσο εκείνος χειρουργούσε το πόδι του Χένρι.

Ο Ρέιβεν έφτιαξε έναν κώνο τυλίγοντας ένα μικρό κομμάτι μουσελίνα και έπειτα έγειρε προσεκτικά το μπουκάλι μέχρι που το υγρό άρχισε να πέφτει στο ύφασμα σταγόνα σταγόνα. Άθελά του σκέφτηκε ότι όπου

κι αν ταξίδεψε, η ανακάλυψη του δόκτορα Σίμσον είχε φτάσει ήδη. Το χλωροφόρμιο είχε αρχίσει να μεταμορφώνει τη χειρουργική και η χρήση του εξαπλωνόταν με ραγδαίο ρυθμό. Στο Λονδίνο είχε ακούσει τη διάλεξη του Τζον Σνόου για τη σημασία που είχε η ακρίβεια και ο έλεγχος της δόσης. Έπειτα παρακολούθησε την επίδειξη της συσκευής εισπνοής που είχε ανακαλύψει με σκοπό τη χορήγηση σταθερής ποσότητας χλωροφορμίου. Απόψε, στο Βερολίνο, θα βασιζόταν σε μια ανεκπαιδευτη βοηθό να ρίξει το υγρό από ένα μπουκάλι στο ύφασμα, σε λιγοστό φως και ενώ βρίσκονταν όλοι υπό την επήρεια αλκοόλ.

«Οι σταγόνες πρέπει να είναι μικρές», τόνισε στην Γκαμπριέλα. «Για να μην εισπνεύσει πάρα πολύ».

«Προς το παρόν, όμως, ανησυχώ ότι δεν θα εισπνεύσει αρκετό».

Ο Ρείβεν κράτησε τον κώνο πάνω από το πρόσωπο του Χένρι.

«Και φρόντισε να μην ακουμπήσει το δέρμα. Μπορεί να τον ερεθίσει ή και να του αφήσει σημάδι».

«Σαν εσένα δηλαδή», πρόσθεσε με νόημα ο Χένρι. Θεωρούσε ότι ο Ρείβεν είχε χάρισμα στο να τραβάει τους μελάδες.

«Δεν είχα καμία απολύτως σχέση με την επίθεση αυτών των ανδρών».

«Και, παρ' όλα αυτά, να με πάλι στα αιματηρά επακόλουθα ενός καβγά μαζί σου».

«Ίσως τραβάς εσύ το χάος και είσαι απλώς τυχερός

που είμαι δίπλα σου να σε βοηθάω. Το σκέφτηκες ποτέ έτσι;»

«Ποτέ. Αλλά το έχω πει ότι θα είσαι η αιτία που θα πεθάνω».

Ο Ρέιβεν προσπάθησε να θυμηθεί.

«Δεν έχεις πει ποτέ τίποτα τέτοιο».

«Όχι», παραδέχτηκε, «αλλά σίγουρα το έχω σκεφτεί. Σε παρακαλώ, λοιπόν, να με διαψεύσεις. Και μην ξεχάσεις να πλύνεις το μαχαίρι».

Ο Ρέιβεν έσταξε κι άλλο χλωροφόρμιο στον υφασμάτινο κώνο και είπε στην Γκαμπριέλα να τον κρατήσει για να ξεπλύνει το μαχαίρι. Συνέχισε μέχρι που το ξεραμένο αίμα διαλύθηκε, ξεπλύθηκε από το ατσάλι και έτρεξε στο πιάτο που είχε τοποθετήσει από κάτω.

Σκέφτηκε κάτι που του είχε πει η Γκαμπριέλα για τη συνοικία που μεγάλωσε στη Μαδρίτη. Λεγόταν Λαμπιές. Βρισκόταν στους πρόποδες ενός λόφου, όπου το νερό της βροχής που έπεφτε στην πόλη έτρεχε εδώ και αιώνες στα καλοσυντηρημένα αυλάκια. Οι κάτοικοι έπλεναν εκεί τα πόδια τους, εξού και το όνομα.*

Δυστυχώς, όμως, το νερό δεν μπορούσε να ξεπλύνει τα πάντα.

Ο Ρέιβεν καθάρισε το μυαλό του, ελπίζοντας ότι το κρασί που είχε πει δεν θα έκανε το χέρι του να τρέμει αλλά αντίθετα θα του έδινε κουράγιο. Άγγιξε διστακτικά την περιοχή γύρω από την πληγή. Όταν η απουσία αντί-

* Lavapies: Από το ρήμα lavar που σημαίνει πλένω και το ουσιαστικό pie που σημαίνει πόδι.

δρασης από τον Χένρι επιβεβαίωσε ότι ήταν αναίσθητος, μπόρεσε και ψηλάφησε τον σκληρό όγκο στο σημείο όπου είχε σφηνωθεί το βόλι.

Ακολουθώντας τις οδηγίες του, η Λίσελοτ έσταξε νερό από ένα πανί για να ξεπλυθεί το αίμα ενώ ο Ρέιβεν έκανε μια μικρή τομή. Ευτυχώς, το βόλι δεν είχε χτυπήσει κά-ποιο από τα κεντρικά αιμοφόρα αγγεία, αν και βρισκόταν επικίνδυνα κοντά στη μηριαία αρτηρία. Στη συγκεκριμέ-νη περίπτωση, η ζωή και ο θάνατος απείχαν λιγότερο από ένα εκατοστό.

Ο Ρέιβεν αφαίρεσε το βόλι τραβώντας το με μια λαβί-δα. Ήταν έτοιμος να το πετάξει, αλλά σκέφτηκε ότι ίσως ο Χένρι ήθελε να το κρατήσει ενθύμιο.

Η Λίσελοτ έσταξε κι άλλο νερό για να καθαρίσει την πληγή, με βλέμμα συγκεντρωμένο απόλυτα στο έργο της.

Ο Ρέιβεν ξεκίνησε τα ράμματα. Το αίμα και το νερό είχαν αρχίσει να μουσκεύουν το ύφασμα του καναπέ που καθόταν ο Χένρι. Προσπάθησε να μη σκέφτεται τι θα έλεγε ο τρομερός σπιτονοικοκύρης τους, ο κύριος Γόλφ-μπουργκ, που του λέρωσαν τον καναπέ.

Έπειτα από λίγο ο Χένρι άρχισε να συνέρχεται, μου-γκρίζοντας και ανοιγοκλείνοντας τα μάτια. Η Γκαμπριέλα κοίταξε τον Ρέιβεν, με το χλωροφόρμιο έτοιμο, όμως ο Χένρι είχε συνέλθει αρκετά για να αρνηθεί άλλη δόση.

«Ευχαριστώ πολύ, καλή μου, αλλά ανυπομονώ να δω τα ράμματα που έκανε ο Ρέιβεν». Μόρφασε. «Θεέ μου, μοιάζει με ποδοσφαιρική μπάλα από ραμμένο γουρουνο-πέτσι».

Ύστερα χαμογέλασε στον Ρέιβεν.

«Αστειεύομαι. Πολύ καλή δουλειά, παλιόφιλε. Σου είμαι ευγνώμων. Τώρα, αν δεν το θεωρείς αγένεια μετά τις φιλότιμες προσπάθειες που κατέβαλες, σκοπεύω να πέσω αναίσθητος και μάλιστα χωρίς καμία βοήθεια από το χλωροφόρμιό σου. Αν δεν έχω πεθάνει μέχρι το πρωί, φρόντισε να με ξυπνήσουν στις οκτώ. Ο Λάγκενμπεγκ δίνει διάλεξη για τους ακρωτηριασμούς στο πεδίο της μάχης στις εννέα και δεν θέλω να τη χάσω».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Λεν υπάρχει γυναίκα σε αυτόν τον κόσμο που να μην ξέρει τι θα πει φόβος. Ούτε καν αυτή που μας κυβερνάει, γιατί ούτε αυτή γεννήθηκε κυρίαρχη. Γεννήθηκε κορίτσι κι έτσι είμαι σίγουρη πως ακόμη και η ίδια γνωρίζει τον φόβο και το αίσθημα ανημποριάς που νιώθεις όταν υπόκεισαι στην ανδρική κυριαρχία. Κάθε γυναίκα έχει νιώσει τον φόβο που πηγάζει από τη δική της αδυναμία μπροστά στην ανώτερη δύναμη των ανδρών που δεν βασίζεται απλώς σε κάτι σωματικό.

Πολλοί άνδρες άσκησαν εξουσία πάνω μου. Άνδρες σίγουρα όχι σπουδαίοι. Άνδρες που συχνά δεν ήταν καν ισχυροί. Γιατί σε αυτόν τον κόσμο δεν χρειάζεται να είσαι τίποτα από τα δύο για να επιβληθείς στους αδύναμους και αβοήθητους. Ή τουλάχιστον σε όσους έχουν πιστέψει πως είναι αδύναμοι και αβοήθητοι.

Στη ζωή μου έμαθα καλά τον δόλο και την παραπλάνηση, αλλά αναμφίβολα το πλέον ανανδρο τέχνασμα εί-

ναι να πείσεις κάποιον ότι είναι ανίσχυρος όταν γνωρίζεις πως ισχύει ακριβώς το αντίθετο.

Προκειμένου λοιπόν να επιβιώσει, είναι σημαντικό για μια γυναίκα να μάθει να καθησυχάζει τον φόβο της· να αναγνωρίσει και να τιθασεύσει τη δύναμή της. Όμως είναι κάτι που πρέπει να γίνει με διακριτικότητα. Χωρίς να φοβίσει τους άλλους. Χωρίς εμφανείς απειλές. Είναι μοίρα των αξιόλογων γυναικών να μη μάθει ποτέ ο κόσμος το όνομά μας: να μην εισπράξουμε τους πραγματικούς επαίνους για τα επιτεύγματά μας, παρότι ξεπερνούν εκείνα των ανδρών.

Έτσι πρέπει να ασκούμε τη δύναμή μας στην αφάνεια. Ως γυναίκες δεν πρέπει να βγαίνουμε έξω μετά το σούρουπο, αλλά δεν αναφέρομαι στον χρόνο όταν λέω ότι πρέπει να ενεργούμε στο μισοσκόταδο. Μιλώ για τα σημεία που βρίσκονται μεταξύ φωτός και σκότους, τα τυφλά σημεία στο οπτικό πεδίο των ανδρών.

Θέλετε να μάθετε πώς έκανα ό,τι έκανα, πώς αφάιρεσα τόσες ζωές χωρίς να κινήσω την παραμικρή υποψία. Η απάντηση βρίσκεται μέσα σας. Είναι εύκολο να κρυφτείς σε κοινή θεά όταν οι γύρω σου θεωρούν την παρουσία σου ανάξια προσοχής.

ΕΝΑ

Ένιωσε ζεστό αίμα στο πρόσωπό του. Έβλεπε αίμα παντού· στο ατσάλι, στο ρούχο, στους τοίχους, στο έδαφος. Αλλά το σημαντικό ήταν ότι η καρδιά του χτυπούσε ακόμη στο στήθος του.

Ο Γουίλ Ρέιβεν πήρε μερικές ανάσες και προσπάθησε να συνέλθει. Άκουσε στο πλακόστρωτο τα ποδοβολητά των ανδρών που του επιτέθηκαν και εξαφανίστηκαν στο σκοτεινό δαιδαλώδες δρομάκι, ο ήχος τους πνιγμένος από τον πυροβολισμό που βούιζε ακόμη στα αυτιά του. Ο αέρας ήταν γεμάτος γλυκές μυρωδιές, από έναν φούρνο που ετοίμαζε τα εδέσματά του για το πρωί. Η τόση ζεστασιά εκείνης της νύχτας τον είχε κάνει να ρίξει τις άμυνές του. Δεν θα περπατούσε ποτέ τόσο ανέμελα στο σκοτάδι αν ήταν στο Εδιμβούργο, εκεί όπου και τις πιο μεθυσμένες βραδιές του βρισκόταν σε επιφυλακή και έδινε μεγάλη προσοχή στους κινδύνους που παραμόνευαν σε κάθε γωνία. Εδώ, στην Πρωσία, η διαφορετική αίσθηση που του προκαλούσε το μέρος τον είχε κάνει να χάσει την εγρήγορσή του.

Τους επιτέθηκαν καθώς περπατούσαν στην Κούνιν-στρασε, μια πλατιά λεωφόρο που οδηγούσε από την αχανή Αλεξάντερπλατς στα Βασιλικά Ανάκτορα, στην άλλη όχθη του ποταμού Σπρέε. Το βασιλικό κάστρο στο κέντρο της πόλης τού θύμιζε το μέρος από όπου είχε έρθει, αλλά και πόσο μακριά βρισκόταν τώρα. Με τον επιβλητικό πρασινωπό τρούλο και την αυστηρή γεωμετρία του θα δυσκολευόταν να φανταστεί κάτι που να έρχεται σε εντονότερη αντίθεση με το μεγάλο άχαρο κάστρο πάνω στο παλιό ηφαίστειο στο τέρμα της Χάι Στριτ, πίσω στην πατρίδα. Αλλά, ακόμη και εδώ, τις πλατύτερες λεωφόρους έτεμναν σκοτεινά στενά δρομάκια και φαίνεται ότι και σε αυτά παραμόνευε ό,τι ακριβώς και στον υπόλοιπο κόσμο.

Τους επιτέθηκαν τρεις μασκοφόροι, βγαίνοντας από τις σκιές που είχαν στήσει καρτέρι. Ο ένας απαίτησε χρήματα. Τα γερμανικά του είχαν μια περίεργη προφορά, αλλά η εντολή ήταν ξεκάθαρη. Ωστόσο, ένας από τους συνεργούς του προφανώς θεώρησε ευκολότερο να κλέψει από τις τσέπες των νεκρών. Τράβηξε πιστόλι και αποκεί και πέρα όλα ήταν θολά στη μνήμη του.

Η μοίρα του αποφασίστηκε από μία τομή του μαχαιριού. Ελάχιστοι χειρουργοί μπορούσαν να καυχηθούν κάτι τέτοιο. Η σκέψη αυτή του ήρθε στον νου σε μια παροδική στιγμή ανακούφισης, προτού τον κυριεύσει ένας νέος τρόμος: ότι θα πλήρωνε ακόμη μεγαλύτερο τίμημα που είχε ξεγελάσει το πεπρωμένο του.

Το προαίσθημα ότι θα πέθαινε στα βίαια χέρια κάποιου σε ένα σκοτεινό, τρισάθλιο δρομάκι σαν κι αυτό

στοίχειωνε τον Ρέιβεν. Ήταν μια έμμονη ιδέα που γεννήθηκε πριν από δύο χρόνια, το 1847, μια κρύα υγρή νύχτα στο Εδιμβούργο, όταν πίστεψε ότι είχε έρθει το τέλος του. Είχε γλιτώσει, αλλά έκτοτε η εμμονή αυτή τον στοίχειωνε· δεν ήταν τόσο ο φόβος ότι θα πέθαινε, αλλά ότι δεν είχε κάνει τίποτα σημαντικό με τη ζωή του. Ανησυχούσε ότι ήταν ένας δρόμος που του ταίριαζε: ότι οι φιλοδοξίες του να φτάσει ψηλά ήταν απλώς ψευδαισθήσεις και ότι βαθιά μέσα του ήταν από τους ανθρώπους που θα κατέληγε νεκρός σε κάποιο δρομάκι.

Γύρισε και κοίταξε το άνοιγμα του δρόμου. Είδε τον Χένρι σωριασμένο κάτω, με την πλάτη στον τοίχο, να μισοφαίνεται στο αχνό φως κάποιου φανοστάτη. Ο πυροβολισμός έμοιαζε να αντηχεί ακόμη στους γύρω τοίχους, αλλά στην πραγματικότητα βούιζε μες στο κεφάλι του. Οι στιγμές που προηγήθηκαν ήταν συγκεχυμένες στο μυαλό του. Θυμήθηκε τον οικείο ήχο της γροθιάς που βρίσκει κόκαλο, τον Χένρι να πέφτει πίσω από τη γροθιά που δέχτηκε και να χτυπάει το κεφάλι του στον τοίχο. Ένα πιστόλι να σηκώνεται· τον εαυτό του να ορμάει για να εκτρέψει το χέρι που το κρατούσε. Τον πυροβολισμό. Ύστερα το έβαλαν στα πόδια και τους κυνήγησε.

Ο Ρέιβεν έτρεξε στον χτυπημένο φίλο του και χαμήλωσε μπροστά του. Του ανασήκωσε το σαγόνι για να ελέγξει το πρόσωπό του· το αίμα έτρεχε σε μικρά ποταμάκια. Ευτυχώς, τα μάτια του ήταν ανοιχτά, αν και δεν διέθεταν τη συνηθισμένη σπιρτάδα τους.

«Πού είναι;» ρώτησε ο Χένρι.

«Το έβαλαν στα πόδια. Τραυματίστηκες; Το πρόσωπό σου είναι γεμάτο αίματα».

«Το ίδιο θα μπορούσα να πω και για σένα. Είναι ένα απλό επιφανειακό τραύμα στο κεφάλι. Η αιμορραγία είναι πάντοτε δυσανάλογα πολλή σε σχέση με τη σοβαρότητα του τραύματος. Όμως, καθώς έπεφτα, νομίζω ότι χτύπησα κάπου το πόδι μου. Αυτό με πονάει περισσότερο. Οι κοπέλες είναι καλά;»

Ο Ρέιβεν κοίταξε στο τέρμα του δρόμου και είδε τη Λίσελοτ και την Γκαμπριέλα να στέκονται δίπλα σε ένα σιντριβάνι στη Σλόσπλατς. Τους είχε φωνάξει να τρέξουν όταν τους επιτέθηκαν, αλλά δεν είχαν απομακρυνθεί πολύ. Πάντοτε αυτά τα περιστατικά τελειώνουν πολύ γρηγορότερα από ό,τι αντιλαμβανόμαστε. Μάχες που μοιάζει να διήρκεσαν μία ώρα για τον απλό παρατηρητή περνούν εν ριπή οφθαλμού. Οι κοπέλες είχαν σταματήσει και κοίταζαν πίσω, τον Χένρι που είχε σωριαστεί κάτω.

Ο Ρέιβεν προσπάθησε να τον σηκώσει, αλλά εκείνος ούρλιαξε.

«Θεούλη μου!»

Όταν χαμήλωσαν και οι δύο το βλέμμα, είδαν κάτι σκούρο και γυαλιστερό στον μηρό του Χένρι. Ενστικτωδώς ο Ρέιβεν το άγγιξε και τότε ο Χένρι ούρλιαξε δύο φορές πιο δυνατά.

«Νομίζω ότι σε πυροβόλησαν».

Η έκφραση του Χένρι μαρτυρούσε πόνο ανάμεικτο με σύγχυση.

«Πώς μπόρεσε και με πυροβόλησε στο μπροστινό μέ-

ρος του μηρού; Αφού όταν τράβηξε τη σκανδάλη τού είχα γυρισμένη την πλάτη, γιατί ήμουν έτοιμος να πέσω με τη μούρη στον τοίχο».

«Ατυχής εξοστρακισμός», απάντησε ο Ρέιβεν, που ήξερε ότι τα πράγματα θα μπορούσαν να ήταν πολύ χειρότερα. Ήταν βέβαιος ότι ο άνανδρος με το πιστόλι στόχευε την Γκαμπριέλα όταν του άρπαξε το χέρι.

Τώρα η Λίσελοτ και η Γκαμπριέλα γύριζαν τρέχοντας για να βοηθήσουν, τα πρόσωπά τους όλο ανησυχία.

«Ακούσαμε τον πυροβολισμό», είπε η Γκαμπριέλα. «Ποιος χτυπήθηκε;»

Ο Ρέιβεν την κοίταξε απορημένα, θεωρώντας ότι η απάντηση ήταν προφανής: όποιος αιμορραγούσε. Ύστερα έφερε το χέρι του στο πρόσωπο. Ήταν γεμάτο αίματα, το ίδιο και το δεξί μανίκι του ψηλά στο μπράτσο.

«Του Χένρι είναι το αίμα», της είπε. Δεν έλεγε όλη την αλήθεια, αλλά ούτε και ψέματα. «Τον βρήκε στο πόδι».

«Πρέπει να τον πάμε σε χειρουργό», είπε επιτακτικά η Λίσελοτ.

«Εγώ είμαι χειρουργός», της υπενθύμισε ο Χένρι. «Πηγαίνετε με πίσω στα ανάκτορα του Γόλφμπουργκ και θα αξιολογήσω τη σοβαρότητα του τραύματος».

Ο Ρέιβεν έσκισε το ματωμένο μανίκι από το πουκάμισό του και το έδεσε σφιχτά γύρω από τον μηρό του Χένρι για να σταματήσει την αιμορραγία. Υποβασταζόμενος από δύο άτομα, κατάφερε να περπατήσει στο ένα πόδι. Δεν ήταν μακριά από το διαμέρισμα που μοιράζονταν στη Γέιγκερστρασε.

Εκεί επέστρεφαν όταν τους επιτέθηκαν. Ίσως τους πέρασαν για πλούσιους, ξένους ταξιδιώτες. Στην περίπτωση αυτή, ο Ρέιβεν θα το εκλάμβανε ως κομπλιμέντο που τους φάνηκε αρκετά αξιοσέβαστος, αλλά παρότι ήταν όντως ξένοι ταξιδιώτες, επ' ουδενί δεν ήταν πλούσιοι, ούτε αυτός ούτε ο Χένρι. Σπούδαζαν στο Σαριτέ Οσπιτάλ εδώ και δύο μήνες, έπειτα από ένα φεγγάρι που πέρασαν στη Λειψία. Προηγουμένως ήταν στο Λονδίνο, το Παρίσι και τη Βιέννη.

Ο Ρέιβεν ξεκλείδωσε την πόρτα του διαμερίσματος και άρχισε να ανάβει τις λάμπες πετρελαίου, ενώ η Λίσελντ και η Γκαμπριέλα κουβάλησαν μέσα τον Χένρι.

«Να τον πάμε στο κρεβάτι», είπε με επιτακτικό τόνο η Λίσελντ.

«Λόγια που ως συνήθως ξεστομίζεις με ιδιαίτερη ανυπομονησία», σχολίασε ο Ρέιβεν όλο υπονοούμενο.

Η Λίσελντ πλατάγισε αποδοκιμαστικά τη γλώσσα. Είχε περάσει αρκετό καιρό μαζί τους και έτσι δεν περίμενε τίποτα καλύτερο.

Στην πραγματικότητα, δεν ήταν ότι είχε έρθει στην επιφάνεια η σκαμπρόζικη φύση του, απλώς ύστερα από όσα συνέβησαν ο Ρέιβεν ήθελε να κρατήσει ψηλά το ηθικό του φίλου του.

«Όχι», είπε ο Χένρι. «Έχει καλύτερο φως εδώ. Και πρέπει να είμαι καθιστός».

Τον έβαλαν στο σαλονάκι σε έναν καναπέ δίπλα στο τζάκι.

«Φέρτε όλες τις λάμπες».

Ο Χένρι έβγαλε ένα αγωνιώδες βογκητό, όταν ο Ρέιβεν του τράβηξε το παντελόνι. Ο πόνος είχε αρχίσει να γίνεται ανυπόφορος. Αρχικά το σοκ και η επικινδυνότητα της κατάστασης τον είχαν μειώσει πολύ, αλλά τώρα ήταν αβάσταχτος.

Ο Χένρι ψηλάφησε προσεκτικά το τραύμα με τα ακροδάχτυλά του. Κοίταξε τον Ρέιβεν που κρατούσε μια λάμπα πετρελαίου πάνω από τον μηρό του.

«Το τραύμα δεν είναι διαμπερές. Το βόλι έχει μείνει μέσα, αλλά τουλάχιστον όχι βαθιά».

Σε κάθε του λέξη μόρφαζε. Ίδρωνε. Ο Ρέιβεν ήξερε τι θα επακολουθούσε· το κατάλαβε με το που αντίκρισαν την πληγή.

«Φοβάμαι πως θα πρέπει να ζητήσω τη βοήθειά σου, παλιόφιλε».

«Ναι, αλλά τι διατείνεται ο αξιότιμος καθηγητής σου, ο Σάιμ; Οι μαιευτήρες δεν πρέπει να διενεργούν χειρουργικές επεμβάσεις».

«Και τι απαντάει ο δικός σου αξιότιμος καθηγητής, ο Σίμσον; Είμαστε ή δεν είμαστε όλοι μέλη του Βασιλικού Κολεγίου Χειρουργών;»

«Πολύ καλά. Από ό,τι φαίνεται δεν έχω και πολλές επιλογές».

Ο Χένρι έγειρε στον καναπέ και ακούμπησε πίσω το κεφάλι του μουγκρίζοντας ξανά.

«Τι είναι; Ακόμη δεν ξεκίνησα».

«Μόλις θυμήθηκα ότι άφησα τα χειρουργικά εργαλεία στο νοσοκομείο. Εσύ τα έχεις τα δικά σου μαζί;»

Κρύβοντας τα πραγματικά του συναισθήματα, ο Ρέιβεν χαμογέλασε και χτύπησε ελαφρά την τσέπη του παλτού του όπου κουβαλούσε το μαχαίρι ακρωτηριασμών.

«Και το σημαντικότερο, έχεις χλωροφόρμιο;»

«Όχι. Θα πρέπει να κάνεις υπομονή».

Ήταν τα λόγια που του είχε πει ο Χένρι όταν είχε χρειαστεί να του κάνει ράμματα στο μάγουλο. Τα είπε φέρνοντας το χέρι στην ουλή του για να του το θυμίσει. Ο Χένρι φάνηκε να απελπίζεται.

«Αστειεύομαι», είπε ο Ρέιβεν. «Γκαμπριέλα, φέρνεις την τσάντα μου από το υπνοδωμάτιο;»

«Ευχαριστώ», είπε ο Χένρι. «Δεν το χρειάζομαι τόσο για τον πόνο όσο για να γλιτώσω από το ακόμη μεγαλύτερο μαρτύριο να σε δω να μου πετσοκόβεις αδέξια το πόδι».

«Καλά, δεν χρειάζεται να είσαι τόσο ευαίσθητος. Έχεις κι άλλο πόδι».

Ο Ρέιβεν έβγαλε το μαχαίρι ακρωτηριασμών από την τσέπη του. Τα μάτια του Χένρι καρφώθηκαν αμέσως στη λάμα που ήταν γεμάτη αίματα. Ο Ρέιβεν ήλπιζε ότι στο ντελίριό του ο φίλος του δεν θα αναρωτιόταν γιατί.

«Ελπίζω να σκοπεύεις να το πλύνεις πρώτα. Θυμήσου τον Ζέμελβαϊς».

Ο Χένρι αναφερόταν σε έναν γιατρό με τον οποίο είχε συζητήσει στη Βιέννη. Ο Ζέμελβαϊς είχε δημοσιεύσει μια εργασία που ερευνούσε την αυξημένη θνησιμότητα εγκύων και λεχώνων που νοσηλεύονταν σε μια κλινική με προσωπικό ασκούμενους φοιτητές ιατρικής, σε σύγκριση

με μία δεύτερη κλινική όπου το προσωπικό αποτελούνταν από μαίες. Υποστήριξε ότι η θνησιμότητα ήταν μεγαλύτερη γιατί οι φοιτητές έρχονταν απευθείας από την αίθουσα ανατομίας χωρίς να πλύνουν τα χέρια τους, διατυπώνοντας την υπόθεση ότι κάποιο παθογόνο μεταφερόταν από τους φοιτητές στους ασθενείς. Αφού ανάγκασε τους φοιτητές να πλένουν τα χέρια τους με χλωριωμένο νερό, η θνησιμότητα μειώθηκε. Παρ' όλα αυτά, ο Ζέμελβαϊς δυσκολευόταν να πείσει τους συναδέλφους του για την ορθότητα της έρευνας και εξέφραζε την απόγνωση του σε όποιον ήταν διατεθειμένος να τον ακούσει. Ο Χένρι είχε αποδειχθεί συμπονετικός ακροατής.

Στην περίπτωση του Ρέιβεν, η συγκεκριμένη υπόδειξη περίττευε. Εδώ και χρόνια ο Σίμσον δίδασκε στους φοιτητές του ότι ο επιλόχειος πυρετός ήταν μια ασθένεια που μεταδιδόταν από τη μία λεχώνα στην άλλη μέσω του μαιευτήρα ή της μαίας.

Ο Ρέιβεν ζήτησε από τη Λίσελοτ να γεμίσει λίγες κανάτες νερό και να σκίσει μερικά σεντόνια για επιδέσμους. Εντωμεταξύ, ο Ρέιβεν ετοίμασε το χλωροφόρμιο, ζητώντας από την Γκαμπριέλα να παρατηρήσει προσεκτικά τις κινήσεις του σε περίπτωση που χρειαζόταν να χορηγήσει επιπλέον δόση όσο εκείνος χειρουργούσε το πόδι του Χένρι.

Ο Ρέιβεν έφτιαξε έναν κώνο τυλίγοντας ένα μικρό κομμάτι μουσελίνα και έπειτα έγειρε προσεκτικά το μπουκάλι μέχρι που το υγρό άρχισε να πέφτει στο ύφασμα σταγόνα σταγόνα. Άθελά του σκέφτηκε ότι όπου

κι αν ταξίδεψε, η ανακάλυψη του δόκτορα Σίμσον είχε φτάσει ήδη. Το χλωροφόρμιο είχε αρχίσει να μεταμορφώνει τη χειρουργική και η χρήση του εξαπλωνόταν με ραγδαίο ρυθμό. Στο Λονδίνο είχε ακούσει τη διάλεξη του Τζον Σνόου για τη σημασία που είχε η ακρίβεια και ο έλεγχος της δόσης. Έπειτα παρακολούθησε την επίδειξη της συσκευής εισπνοής που είχε ανακαλύψει με σκοπό τη χορήγηση σταθερής ποσότητας χλωροφορμίου. Απόψε, στο Βερολίνο, θα βασιζόταν σε μια ανεκπαιδευτη βοηθό να ρίξει το υγρό από ένα μπουκάλι στο ύφασμα, σε λιγοστό φως και ενώ βρίσκονταν όλοι υπό την επήρεια αλκοόλ.

«Οι σταγόνες πρέπει να είναι μικρές», τόνισε στην Γκαμπριέλα. «Για να μην εισπνεύσει πάρα πολύ».

«Προς το παρόν, όμως, ανησυχώ ότι δεν θα εισπνεύσει αρκετό».

Ο Ρείβεν κράτησε τον κώνο πάνω από το πρόσωπο του Χένρι.

«Και φρόντισε να μην ακουμπήσει το δέρμα. Μπορεί να τον ερεθίσει ή και να του αφήσει σημάδι».

«Σαν εσένα δηλαδή», πρόσθεσε με νόημα ο Χένρι. Θεωρούσε ότι ο Ρείβεν είχε χάρισμα στο να τραβάει τους μελάδες.

«Δεν είχα καμία απολύτως σχέση με την επίθεση αυτών των ανδρών».

«Και, παρ' όλα αυτά, να με πάλι στα αιματηρά επακόλουθα ενός καβγά μαζί σου».

«Ίσως τραβάς εσύ το χάος και είσαι απλώς τυχερός

που είμαι δίπλα σου να σε βοηθάω. Το σκέφτηκες ποτέ έτσι;»

«Ποτέ. Αλλά το έχω πει ότι θα είσαι η αιτία που θα πεθάνω».

Ο Ρέιβεν προσπάθησε να θυμηθεί.

«Δεν έχεις πει ποτέ τίποτα τέτοιο».

«Όχι», παραδέχτηκε, «αλλά σίγουρα το έχω σκεφτεί. Σε παρακαλώ, λοιπόν, να με διαψεύσεις. Και μην ξεχάσεις να πλύνεις το μαχαίρι».

Ο Ρέιβεν έσταξε κι άλλο χλωροφόρμιο στον υφασμάτινο κώνο και είπε στην Γκαμπριέλα να τον κρατήσει για να ξεπλύνει το μαχαίρι. Συνέχισε μέχρι που το ξεραμένο αίμα διαλύθηκε, ξεπλύθηκε από το ατσάλι και έτρεξε στο πιάτο που είχε τοποθετήσει από κάτω.

Σκέφτηκε κάτι που του είχε πει η Γκαμπριέλα για τη συνοικία που μεγάλωσε στη Μαδρίτη. Λεγόταν Λαμπιές. Βρισκόταν στους πρόποδες ενός λόφου, όπου το νερό της βροχής που έπεφτε στην πόλη έτρεχε εδώ και αιώνες στα καλοσυντηρημένα αυλάκια. Οι κάτοικοι έπλεναν εκεί τα πόδια τους, εξού και το όνομα.*

Δυστυχώς, όμως, το νερό δεν μπορούσε να ξεπλύνει τα πάντα.

Ο Ρέιβεν καθάρισε το μυαλό του, ελπίζοντας ότι το κρασί που είχε πει δεν θα έκανε το χέρι του να τρέμει αλλά αντίθετα θα του έδινε κουράγιο. Άγγιξε διστακτικά την περιοχή γύρω από την πληγή. Όταν η απουσία αντί-

* Lavapies: Από το ρήμα lavar που σημαίνει πλένω και το ουσιαστικό pie που σημαίνει πόδι.

δρασης από τον Χένρι επιβεβαίωσε ότι ήταν αναίσθητος, μπόρεσε και ψηλάφησε τον σκληρό όγκο στο σημείο όπου είχε σφηνωθεί το βόλι.

Ακολουθώντας τις οδηγίες του, η Λίσελοτ έσταξε νερό από ένα πανί για να ξεπλυθεί το αίμα ενώ ο Ρέιβεν έκανε μια μικρή τομή. Ευτυχώς, το βόλι δεν είχε χτυπήσει κάποιο από τα κεντρικά αιμοφόρα αγγεία, αν και βρισκόταν επικίνδυνα κοντά στη μηριαία αρτηρία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ζωή και ο θάνατος απείχαν λιγότερο από ένα εκατοστό.

Ο Ρέιβεν αφαίρεσε το βόλι τραβώντας το με μια λαβίδα. Ήταν έτοιμος να το πετάξει, αλλά σκέφτηκε ότι ίσως ο Χένρι ήθελε να το κρατήσει ενθύμιο.

Η Λίσελοτ έσταξε κι άλλο νερό για να καθαρίσει την πληγή, με βλέμμα συγκεντρωμένο απόλυτα στο έργο της.

Ο Ρέιβεν ξεκίνησε τα ράμματα. Το αίμα και το νερό είχαν αρχίσει να μουσκεύουν το ύφασμα του καναπέ που καθόταν ο Χένρι. Προσπάθησε να μη σκέφτεται τι θα έλεγε ο τρομερός σπιτονοικοκύρης τους, ο κύριος Γόλφμπουργκ, που του λέρωσαν τον καναπέ.

Έπειτα από λίγο ο Χένρι άρχισε να συνέρχεται, μουγκρίζοντας και ανοιγοκλείνοντας τα μάτια. Η Γκαμπριέλα κοίταξε τον Ρέιβεν, με το χλωροφόρμιο έτοιμο, όμως ο Χένρι είχε συνέλθει αρκετά για να αρνηθεί άλλη δόση.

«Ευχαριστώ πολύ, καλή μου, αλλά ανυπομονώ να δω τα ράμματα που έκανε ο Ρέιβεν». Μόρφασε. «Θεέ μου, μοιάζει με ποδοσφαιρική μπάλα από ραμμένο γουρουνόπέτσι».

Ύστερα χαμογέλασε στον Ρέιβεν.

«Αστειεύομαι. Πολύ καλή δουλειά, παλιόφιλε. Σου είμαι ευγνώμων. Τώρα, αν δεν το θεωρείς αγένεια μετά τις φιλότιμες προσπάθειες που κατέβαλες, σκοπεύω να πέσω αναίσθητος και μάλιστα χωρίς καμία βοήθεια από το χλωροφόρμιό σου. Αν δεν έχω πεθάνει μέχρι το πρωί, φρόντισε να με ξυπνήσουν στις οκτώ. Ο Λάγκενμπεγκ δίνει διάλεξη για τους ακρωτηριασμούς στο πεδίο της μάχης στις εννέα και δεν θέλω να τη χάσω».